

Q2
461
P544
ENT

PHEGEA

driemaandelijks tijdschrift van de

VLAAMSE VERENIGING VOOR ENTOMOLOGIE

Afgiftekantoor Antwerpen X

ISSN 0771-5277

Redactie: Dr. J.-P. Borie (Compiègne, France), T. C. Garrevoet (Antwerpen), B. Goater (Chandlers Ford, England), Dr. K. Maes (Gent), Dr. K. Martens (Brussel), A. Olivier (Antwerpen), H. van Oorschot (Amsterdam), D. van der Poorten (Antwerpen), W. O. De Prins (Antwerpen).

Redactie-adres: W. O. De Prins, Diksmuidelaan 176, B-2600 Antwerpen (Belgium).

e-mail: willy.deprins@village.uunet.be.

Jaargang 28, nummer 4

1 december 2000

Scrobipalpa costella, een nieuwe soort voor de Belgische fauna (Lepidoptera: Gelechiidae)

Willy De Prins

Abstract. *Scrobipalpa costella*, a new species for the Belgian fauna (Lepidoptera: Gelechiidae)

One specimen of *Scrobipalpa costella* (Humphreys & Westwood, 1845) was captured on 18 August 1977 in Zwijndrecht (province of East Flanders, Belgium). The species occurs very locally in Europe from till Romania. The caterpillar lives on *Solanum dulcamara*.

Résumé. *Scrobipalpa costella*, une espèce nouvelle pour la faune belge (Lepidoptera: Gelechiidae)

Un exemplaire de *Scrobipalpa costella* (Humphreys & Westwood, 1845) a été capturé le 18 août 1977 à Zwijndrecht (province de Flandre orientale). Cette espèce est distribuée très localement en Europe d'Irlande jus'quen Roumanie. La chenille vit sur *Solanum dulcamara*.

Key words: *Scrobipalpa costella* – Belgium – faunistics.

De Prins, W.: Diksmuidelaan 176, B-2600 Antwerpen (willy.deprins@village.uunet.be).

In een kleine collectie Microlepidoptera, ter determinatie aangeboden door B. Maes, werd een exemplaar van *Scrobipalpa costella* (Humphreys & Westwood, 1845) aangetroffen dat op 18.VIII.1977 gevangen was te Zwijndrecht (prov. Oost-Vlaanderen). Het is de eerste maal dat deze soort voor België wordt vermeld. Ze moet in de lijst (De Prins 1998: 78) net na *Scrobipalpa brahmiella* (Heyden, 1862) worden ingevoegd.

S. costella is een erg lokale soort die slechts in enkele landen van Europa voorkomt: Denemarken, Tsjechië, Nederland, Groot-Brittannië, Ierland, Frankrijk, Oostenrijk en Roemenië (Povolný 1996: 114, Elsner, Huemer & Tokár 1999: 44). In Nederland komt de soort voor in 14 uurhokken, verspreid over 4 kustprovincies. Ze wordt er gerekend tot abundantieklasse 1, hetgeen aanduidt dat de soort erg lokaal voorkomt en in erg weinig individuen (Kuchlein 1993: 220, 494). In Frankrijk is de soort redelijk verspreid, maar steeds langs de kustgebieden. Lhomme (1946–1963: 625–626) vermeldt 14 departementen.

De rups leeft op *Solanum dulcamara* (Solanaceae). Als jonge larve mineert ze in een blad van deze plant. Soms spint ze twee bladeren samen. Het blad met een mijn heeft een gekrulde bladrand en is meestal bruin. In een later stadium dringt de rups door in een ander blad, in de vrucht of zelfs in de stengel. Omdat de rups vrij regelmatig van plaats

verandert, laat ze nogal wat sporen na op de plant. Ze kan aangetroffen worden van midden september tot mei van het daaropvolgende jaar. De verpoping vindt plaats tussen enkele samengesponnen bladeren of in de stengel (Stainton 1867: 80, Jansen 1999: 53). De volwassen vlinders werden waargenomen vanaf einde augustus tot in juni van het volgende jaar. De soort komt bij voorkeur aan bosranden voor (Elsner, Huemer & Tokár 1999: 44). In Nederland wordt *S. costella* echter uitsluitend in de kustgebieden aangetroffen (Jansen 1999: 56). De vondst bij Zwijndrecht sluit daar goed bij aan.

Figuur 1: *Scrobipalpa costella* (Humphreys & Westwood, 1845), België, Oost-Vlaanderen, Zwijndrecht, 18.VIII.1977, leg. B. Maes.

Referenties

- De Prins, W., 1998. Catalogue of the Lepidoptera of Belgium. — *Studiedocumenten van het K.B.I.N.* 92: 1–236.
- Elsner, G., Huemer, P. & Tokár, Z., 1999. *Die Palpenmotten (Lepidoptera, Gelechiidae) Mitteleuropas. Bestimmung – Verbreitung – Flugstandort – Lebensweise der Raupen.* — F. Slamka, Bratislava, 208 p.
- Jansen, M. G. M., 1999. The genus *Scrobipalpa* in The Netherlands (Lepidoptera: Gelechiidae). — *Nederlandse Faunistische Mededelingen* 9: 29–78, pl. 1–6.
- Kuchlein, J. H., 1993. *De Kleine vlinders. Handboek voor de faunistiek van de Nederlandse Microlepidoptera.* — Pudoc, Wageningen, 715 p.
- Lhomme, L., 1946–1963. *Catalogue des Lépidoptères de France et de Belgique. Volume II. Pars 2.* — Le Carriol, par Douelle (Lot), pp. 489–1253.
- Povolný, D., 1996. Gnorimoschemini — In: Karsholt, O. & Razowski, J.: *The Lepidoptera of Europe, A Distributional Checklist.* — Apollo Books, Stenstrup, 380 p.
- Stainton, H. T., 1867. *The Natural History of the Tineina. Volume X. Containing Gelechia Part II.* — John van Voorst, Paris, Berlin, 304 p., 16 colour plates.

Stenoptilia coenei sp. nov. from Kyrgyzstan (Lepidoptera: Pterophoridae)

Cees Gielis

Abstract. Among plume moths collected in Kyrgyzstan a new species was recognised: *Stenoptilia coenei* sp. nov. The species is described and the moth and genital structure are figured.

Samenvatting. *Stenoptilia coenei* sp. nov. uit Kirgizië (Lepidoptera: Pterophoridae)
Tussen vedermotten verzameld in Kirgizië werd een nieuwe soort gevonden: *Stenoptilia coenei*. De soort wordt beschreven en de vlinder en het mannelijk genitaal worden afgebeeld.

Résumé. *Stenoptilia coenei* sp. nov. de Kirghizistan (Lepidoptera, Pterophoridae)
Parmi les ptérophorides recoltés au Kirghizistan se trouvait une espèce inédite: *Stenoptilia coenei*. L'espèce est décrite et le papillon et son armure génitale mâle sont illustrés.

Key words: Lepidoptera – Pterophoridae – new species – Palaearctic region – Kirgizstan.

Gielis, C.: Mr. Haafkensstraat 36, NL-4128 CJ Lexmond, The Netherlands.

Introduction

In the summer of 1997, Mr. Hans Coene travelled in the Central Asian states of Kazakhstan and Kyrgyzstan. During this trip, moths were collected among which were some plume moths. The identification of these resulted in establishing the species currently known from this region, except for one specimen, originating from high altitude. This specimen, belonging to the genus *Stenoptilia*, turned out to be not yet described. The following is the description of this species.

Stenoptilia coenei sp. nov.

Type material. Holotype ♂: Kyrgyzstan, Terskei Ala-Tau, Dolon Pass N side, 3000–3200 m, 7.VII.1997, leg. H. A. Coene, prep. CG 2806, deposited in the National Natural History Museum, Naturalis, Leiden.

Diagnosis. The species is characterised by the white basal fringes along the termen and dorsum of the first forewing lobe, the costa of the second lobe and the absence of scale teeth in the fringes of the forewing.

Description.

Male. Wingspan 22 mm. Head with appressed scales, grey-brown. Above the eye and at the dorsal and ventral side of the palps white. Palps protruding, twice the eye-diameter; the second segment widened by pronounced scales; the third segment slender and short. Antennae dark brown, with in the basal 1/3rd a frontal row of white scales, shortly ciliated. Thorax and tegulae grey-brown; mesothorax in dorsal parts mixed whitish. Hind legs pale brown; with two pairs of spurs; the proximal spurs longer than the distal spurs and the lateral spurs shorter than the medial spurs.

Forewings cleft from 2/3rd, costally brown-grey, dorsally mixed with numerous white scales. Markings dark brown, consisting of: a spot in the cell; a spot at the base of the cleft, extending to the dorsum; a central spot in the first lobe and some longitudinally arranged dark scales in the second lobe. Fringes grey; basally white along the termen of the first lobe and in the cleft. No scale teeth. Underside dark brown, in the lobes increasingly whiter towards the termen.

Hindwings grey-brown. Fringes brown-grey. Underside in first lobe whitish; in the second and third lobe grey-brown, progressively whiter towards apices. Venous scales bright ferruginous-orange, in a double row, the costal row the longer.

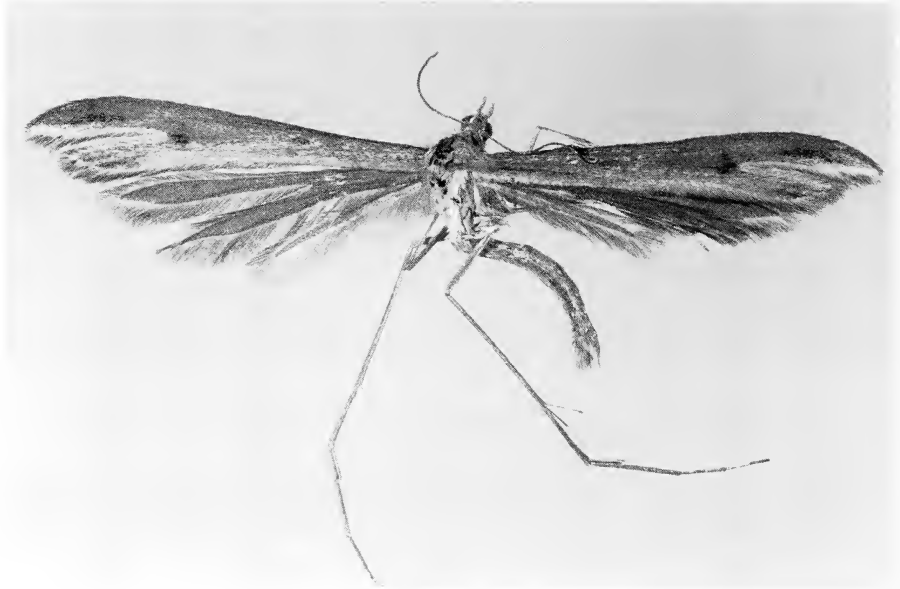

Fig. 1: *Stenoptilia coenei* sp. nov. Holotype ♂: Kyrgyzstan, Terskei Ala-Tau, Dolon Pass N side, 3000–3200 m, 7.VII.1997, leg. H. A. Coene.

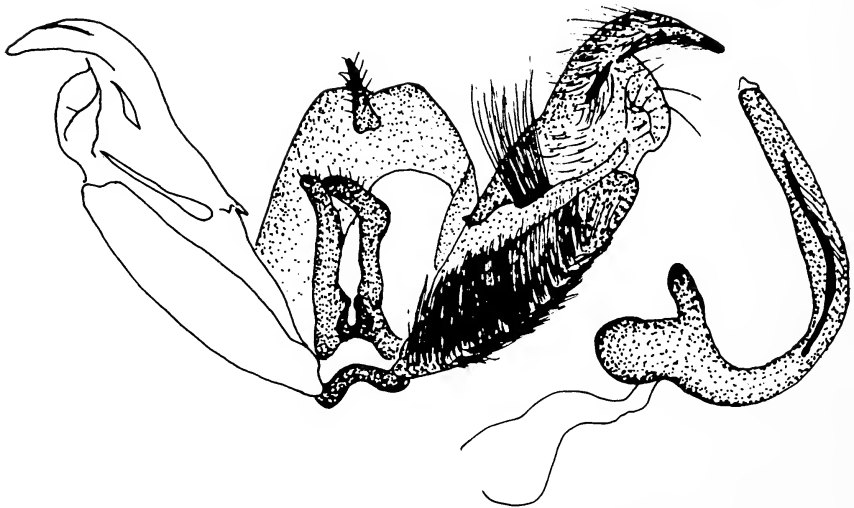

Fig. 2: Male genitalia. *Stenoptilia coenei* sp. nov. Holotype: Kyrgyzstan, Terskei Ala-Tau, Dolon Pass N side, 3000–3200 m, 7.VII.1997, leg. H. A. Coene, prep. CG 2806 (CG).

Male genitalia. Valves symmetrical, with extending cucullar tip. Sacculus bilobed, basally wide and simple, distal 1/3rd complex as in the genus. Tegumen poorly bilobed. Uncus slender, half the length extending beyond the tegumen. Anellus arms up to 2/3rd of the tegumen, moderately slender. Saccus narrow, arched. Aedeagus curved, and of moderate length.

Female genitalia. Unknown.

Ecology. The moth flies in July at an altitude of 3000–3200 m. The hostplant is unknown.

Distribution. Kyrgyzstan.

Acknowledgments

The author wishes to thank Mr. H. A. Coene for the donation of the pterophorids he collected in Kyrgyzstan in 1998, and dedicates this new species to him. Mr. H. W. van der Wolf is acknowledged for his linguistic help.

Boekbesprekingen

Gaedike, R. & Heinicke, W. (Hrsg.): *Verzeichnis der Schmetterlinge Deutschlands*.

17 × 24 cm, 216 p., Entomofauna Germanica Band 3, Entomologische Nachrichten und Berichte, Beiheft 5, Dresden, Paperback, 1999, te bestellen bij Prof. B. Klausnitzer, Zentrum für Agrarlandschafts- und Landnutzungsforschung e. V., Deutscher Entomologischer Institut, Postfach 100238, D-16202 Eberswalde, prijs DEM 38,- + porto (ISSN 0232-5535).

Voor vele landen is reeds een redelijk recente soortenlijst van de Lepidoptera beschikbaar. Eindelijk is dit voor Duitsland ook het geval. Net als in de meeste andere landen, werden ook hier tal van moeilijkheden ondervonden bij het bewerken van de Microlepidoptera. Deze groep Lepidoptera is zoals gewoonlijk erg onderbestudeerd. Nochtans zijn er enkele goede Microlepidopterologen in Duitsland die de klus hebben geklaard.

De beide editoren hebben de medewerking verkregen van bijna 150 lepidopterologen die ieder een bepaald onderdeel, een familie of een geografisch gebied, voor zich hebben genomen. Na een lijst van deze personen en een redelijk uitgebreide literatuurlijst, volgt de eigenlijke checklist van alle in Duitsland vastgestelde Lepidoptera, in totaal zo'n 3602 soorten. Bij deze worden de meest voorkomende synoniemen vermeld en in een kolommensysteem wordt aangegeven in welke deelgebieden van Duitsland ze voorkomen. Hierin wordt nog een onderscheid gemaakt tussen recent aangetroffen soorten (na 1980), soorten die waargenomen werden tussen 1900 en 1980 en soorten die slechts vóór 1900 uit Duitsland vermeld werden. Een hele reeks is voorzien van enig commentaar, vooral die soorten die met enige twijfel uit het gebied vermeld werden, of waarvan de taxonomische status onzeker is. Over het algemeen worden de nomenclatuur en systematiek uit Karsholt & Razowski (1996, *The Lepidoptera of Europe. A Distributional Checklist*) gehanteerd, behalve binnen enkele grotere genera. In de eerste kolom van de tabellen wordt trouwens het volgnummer uit de vermelde publicatie opgenomen. Dit is uitermate handig als men snel een overzicht wil krijgen van de andere Europese soorten.

Het boek is erg verzorgd uitgegeven en zal lange tijd een stimulans zijn voor de Duitse entomologen om aan faunistiek te doen van de Duitse Lepidoptera. Achteraan staat een alfabetische index met verwijzing naar het nummersysteem. Iedereen die in faunistiek van Lepidoptera geïnteresseerd is, zal dit boek dikwijls met veel plezier raadplegen.

Willy De Prins

Antwerpse Koepel voor Natuurstudie: Ankona Jaarboek 1998.

17 × 24 cm, 153 p., Provinciaal Instituut voor Hygiëne, te bestellen bij het Secretariaat van ANKONA, Kronenburgstraat 45, 2000 Antwerpen, paperback, 1999, BEF 400,- (ISBN 90-6625-016-X).

Eindelijk is het eerste jaarboek van ANKONA dan toch verschenen, in een iets kleiner formaat en iets minder luxueus dan zijn Limburgse tegenhanger, maar toch erg verzorgd en heel wat interessante literatuur bevattend. Naast heel wat artikels over zoogdieren, vogels, amfibieën en planten, komt er een voor entomologen erg lezenswaard artikel in voor door R. Bosmans: "Effect van het droogleggen en uitdiepen van het Kalmthoutse ven 'De Biezenkuilen' op de water- en oppervlaktewantsen, en enkele andere zoetwaterarthropoden".

In de jaarverslagen staat, met betrekking tot de ongewervelden, dat er een studie gepland is van enkele typerende organismen voor heidegebieden. En uit het overzicht van de literatuur blijkt dat er heel wat bestudeerd wordt aan insecten in de provincie Antwerpen. Niet minder dan 18 publicaties worden kort besproken. Het overgrote deel daarvan gaat over de orden Diptera en Odonata.

Het jaarboek is gedrukt op kringlooppapier en dat geeft soms een storende indruk. Toch is het geheel verzorgd uitgegeven en van talrijke illustraties voorzien. Deze bestaan uit kleurenfoto's van biotopen en organismen, tabellen, grafieken en kaartjes. Al wie in de natuur geïnteresseerd, vindt in deze publicatie wel iets wat het lezen waard is.

Willy De Prins

New and rare Macrolepidoptera of the Rostov-on-Don region in South Russia (Lepidoptera)

Alexander Nikolaevitch Poltavsky & Konstantin Sergeevitch Artohin

Samenvatting. Nieuwe en zeldzame Macrolepidoptera in de streek rond Rostov-on-Don in Zuid-Rusland (Lepidoptera)

Tijdens faunistische studies van de Macrolepidoptera in de periode 1972–2000 in de streek rond Rostov-on-Don werden 17 soorten Sphingidae geobserveerd, 111 soorten dagvlinders, 370 soorten Noctuidae en 17 soorten Arctiidae. In dit artikel worden die soorten kort besproken, waarvan slechts enkele exemplaren uit de streek bekend zijn, of die in weinig en erg lokale biotopen voorkomen in het bestudeerde gebied.

Résumé. Macrolépidoptères nouveaux ou rares de la région de Rostov-on-Don en Russie méridionale (Lepidoptera)

Pendant des études faunistiques dans la période de 1972–2000 dans la région de Rostov-on-Don 17 espèces de Sphingidae furent observées, 111 espèces de papillons diurnes, 370 espèces de Noctuidae et 17 espèces d'Arctiidae. Cet article traite les espèces, dont on ne connaît que quelques exemplaires dans la région, ou qui ne se trouvent que dans peu de biotopes isolés dans la région étudiée.

Key words: Lepidoptera – faunistics – Rostov-on-Don – Russia.

Poltavsky, Dr. A. N.: Botanical Garden, Rostov-on-Don Zoo, Zoologicheskaja st. 3, RU-344039 Rostov-on-Don, Russia.

Artohin, Dr. K. S.: Scientific Production Association "Azovchemistry", Varfolomeeva 266, RU-344010 Rostov-on-Don, Russia.

During faunistic studies of the Macrolepidoptera in the period 1972–2000 in the Rostov-on-Don region, South Russia (Fig. 1), the following observations were done: Sphingidae (17 species), Papilionoidea (111 species), Noctuidae (370 species), and Arctiidae (17 species). In this paper a short review of the rarer species is given, namely those species which were caught in only few specimens, or which are known in but few and very local populations in the area studied.

Schintlmeister & Poltawski (1986) gave a previous short report, followed by a more complete review by Poltavsky & Arzanov (1998). The last publication can be consulted on the website: <http://www.don.sitek.net/home/entomol/> both in Russian and in English.

The localities visited are indicated on maps (Figs. 2–5). All moth and butterfly pictures were made from collected specimens deposited in the private collection of A. N. Poltavsky.

Localities

Before 1972:

Cymljansk – surroundings of Cymljansk, 180 km N-E of Rostov-on-Don; great sandy region.

Sarepta – Sarepta village in the south of Tsaricin [Volgograd]; not indicated on modern maps, because it is included into the administrative area of Volgograd city.

Taganrog – surroundings of Taganrog, with still many virgin steppes at the end of the 19th Century.

Zaicevskij – Zaicevskij village in the Ust-Donetsk district, 6 km W of Nizhněkundrutchenskaja village, up to the present there are many bairak forests in ravines which have virgin steppes on their slopes.

Streltsovskaja, *Chomutovskaja* and *Provalskaja steppes* – in the east of Ukraine; large steppe areas on the border of Ukraine and Russia.

After 1972:

1. *Anikin* – Anikin village in the Red Sulin district, 120 km N of Rostov-on-Don; stony ridges and ravines of the Donez Hills, virgin steppe on ravine slopes.
2. *Azov* – town in the delta of the river Don.
3. *Bagaevskaja* – forest camp near the river Don, 8 km north of Bagaevskaja village, 40 km E of Rostov-on-Don; bairak forest.
4. *Bald Mount* – sandy place on the southern slope of Sal-Manitch low hill-range, 30 km E of Volotchaevskaia; dry steppe and sandy biotopes.
5. *Bolshekrepińskaia* – village in the Rodionowo-Nesvetaiskaja district, 60 km NN of Rostov-on-Don; virgin steppe slopes of the river Tuzlov.
6. *Donskoj forest-1* – forest in the Red Sulin district, 120 km N of Rostov-on-Don; 100 km² of artificial steppe forests, stony steppe on gentle slopes of the river Kundrjuchia.
7. *Donskoj forest-2* – forest in the Millerowo district, 220 km N of Rostov-on-Don; 350 km² of artificial steppe forests and natural bairak forests.
8. *Dugino* – village in the delta of the river Don, 10 km SW of Rostov-on-Don, meadows on sandy soil.
9. *Efremo-Stepanovskaja* – Efremo-Stepanovsky hunting forest, 482 km², 250 km N of Rostov-on-Don; artificial pine-tree forests on sandy soil, natural wet-land forests near the river Kalitva, steppe biotopes on gentle slopes of ravines, bairak forests, many oak ravines, bairak oak forests.
10. *Elanskaja* – Elanskaja village in the Veshensky district, 300 km N of Rostov-on-Don; agricultural landscape, sandy soils on high left bank of the river Don, meadows on wetlands.
11. *Judino* – big artificial pond 2 km E of Judino village in the Rodionowo-Nesvetaiskaja district; 25 km N of Rostov-on-Don; agricultural landscape, meadows, virgin steppe on slopes of the Tuzlov and Dry Neswetaj river valleys, artificial forest lines.
12. *Gukovo* – great Streletskaia ravine on the border with Ukraine, 8 km NW of Gukovo town, 100 km N of Rostov-on-Don; grassy steppe on the slopes of the Donez Hills, bairak forest.
13. *Harbulg* – Harbulg rail-way station, 30 km S of Elista town (Kalmykia); dry *Artemisia* grass steppe.
14. *Kalinovka* – village in the Red Sulin district, 110 km N of Rostov-on-Don, stony ridges and ravines of the Donez Hills, virgin steppe on the slopes of ravines.
15. *Kalitvenskoe* – forest camp 4 km S of Kalitvenskoe village in the Kamensk district, 120 km N of Rostov-on-Don; artificial forests on sandy soils, natural bairak forest nearby the North Donez river.
16. *Kanigin* – Kanigin village in the Ust-Donetsk district, 84 km NE of Rostov-on-Don; 250 hectares of natural bairak forests on a high bank of the river Don, virgin steppe, 100 km² of natural wetland forests.
17. *Kazanskaja* – 10 km E of Kazanskaja village in the Verhnedonskoj district, 300 km N of Rostov-on-Don; agricultural landscape, many ravines with bairak forests, with massive wetland forests, northern-Don-region sandy massif of 400 km², grassy steppe on ravine slopes.
18. *Kuibishevo* – Kuibishevo town, 84 km NW of Rostov-on-Don; stony steppe on the slopes of the Tuzlov river valley, bairak forest.
19. *Leninsky forest* – forest in the Azov district, 44 km SW of Rostov-on-Don, 100 km² of artificial forest.

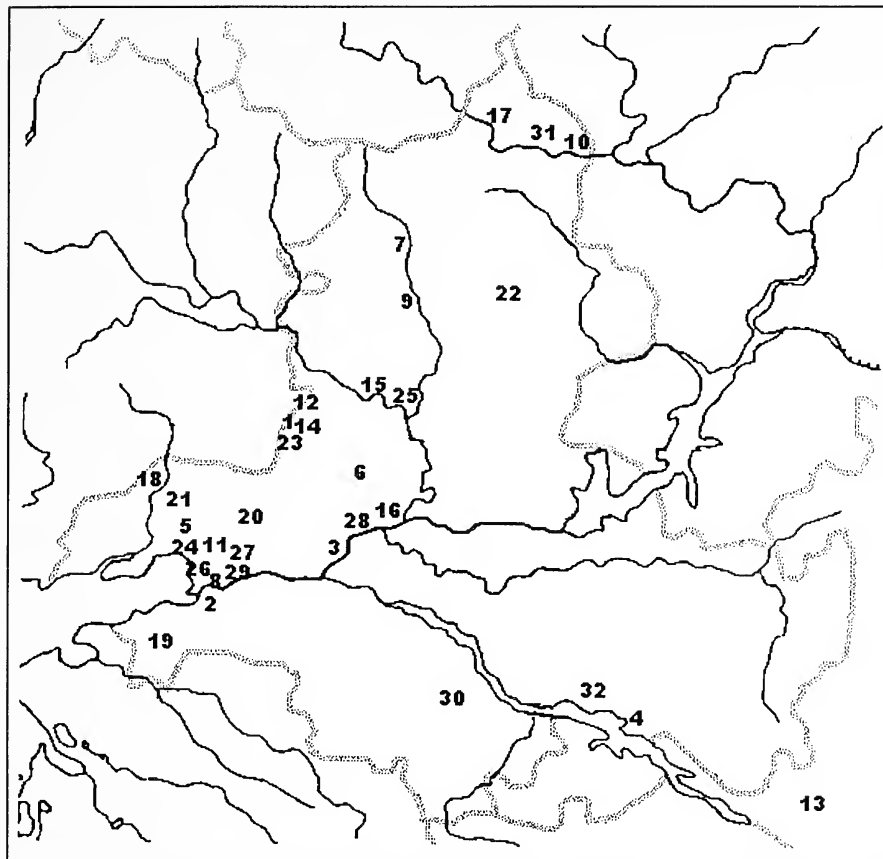

Fig. 1: Map of the studied area with indication of the localities visited: 1. Anikin, 2. Azov, 3. Bagaevskaja, 4. Bald Mount, 5. Bolshekrejinskaja, 6. Donskoj forest-1, 7. Donskoj forest-2, 8. Dugino, 9. Eremo-Stepanovskaja, 10. Elanskaja, 11. Judino, 12. Gukovo, 13. Harbulg, 14. Kalinovka, 15. Kalitvenskoje, 16. Kanigin, 17. Kazanskaja, 18. Kuibishevo, 19. Leninsky forest, 20. Lihovskaja ravine, 21. Lisogorka, 22. Mankovo-Berezovskaja, 23. Maslovka, 24. Nedvigovka, 25. Nizhněkundrutchenskaja, 26. Obuhovka, 27. Rassvet, 28. Razdorskaja, 29. Rostov-on-Don, 30. Salsk, 31. Veshenskaja, 32. Volotchaevskaja.

20. *Lihovskaja ravine* – great ravine with gentle steppe slopes and bairak forest biotopes, 120 km N of Rostov-on-Don.

21. *Lisogorka* – Lisogorka village in the Kuibishev district, 65 km NW of Rostov-on-Don; agricultural landscape, forest lines, high calciphyte slopes of the Tuzlov river valley, steppe biotopes, bairak biotopes in ravines, a big artificial pond.

22. *Mankovo-Berezovskaja* – Mankovo-Berezovskaja village in the Miljutinsky district, 222 km NE of Rostov-on-Don; agricultural landscapes, bairak forests, grassy steppe on ravine slopes.

23. *Maslovka* – village in the Red Sulin district, 100 km N of Rostov-on-Don, stony ridges and ravines of the Donez Hills, virgin steppe on the slopes of ravines.

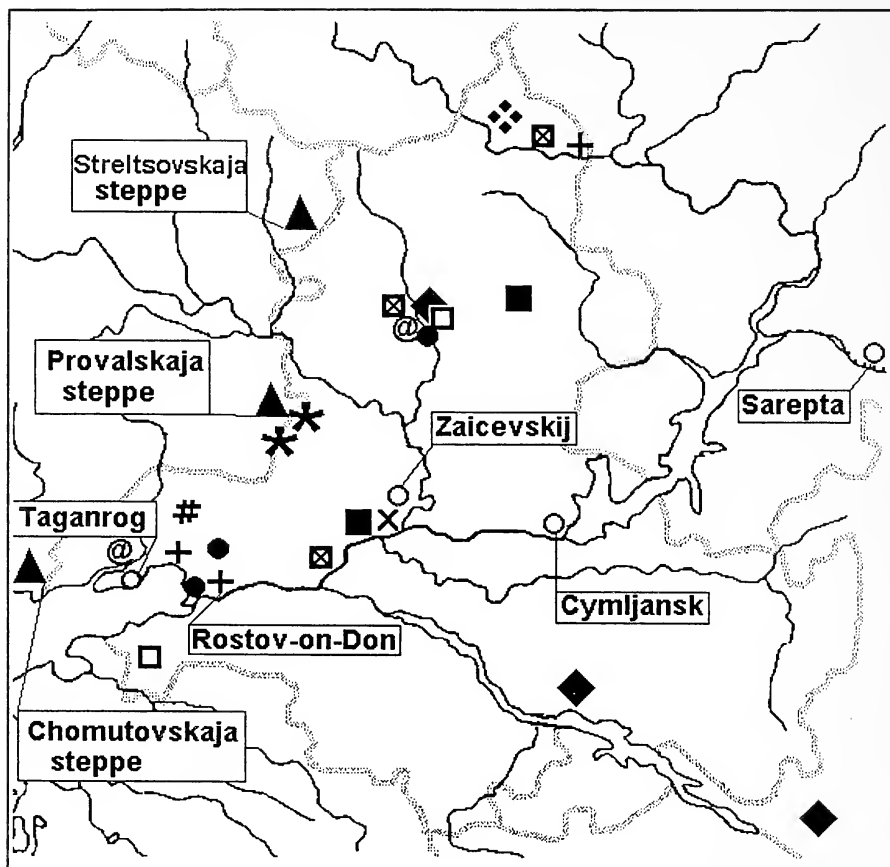

Fig. 2: Localities of:

# <i>Polyommatus (Agrodiaetus) damon</i>	❖ <i>Scolitantides orion</i>
☒ <i>Catocala electa</i>	● <i>Arctia festiva</i>
■ <i>Eublemma rosea</i>	× <i>Sphingoneopsis gorgoniades</i>
* <i>Satyrus ferula</i>	+ <i>Proserpinus proserpina</i>
◆ <i>Aedophron rhodites</i>	□ <i>Dichonia pinkeri</i>
@ <i>Dichonia aprilina</i>	

24. *Nedvigovka* – Nedvigovka village in the Mjasnikovskiy district, half-way between the towns of Rostov-on-Don and Taganrog; bairak biotopes on the slope of the right bank of the river Dead Donez, cultivated wetlands, meadows of the Don river delta.

25. *Nizhněkundrutčenskaja* – Nizhněkundrutčenskaja village in the Ust-Donesk district, 112 km NE of Rostov-on-Don; lowland forests on sandy soils between the rivers Kundrjuchia and North Donez.

26. *Obuhovka* – village in the delta of the river Don, 30 km SW of Rostov, meadows on sandy soils.

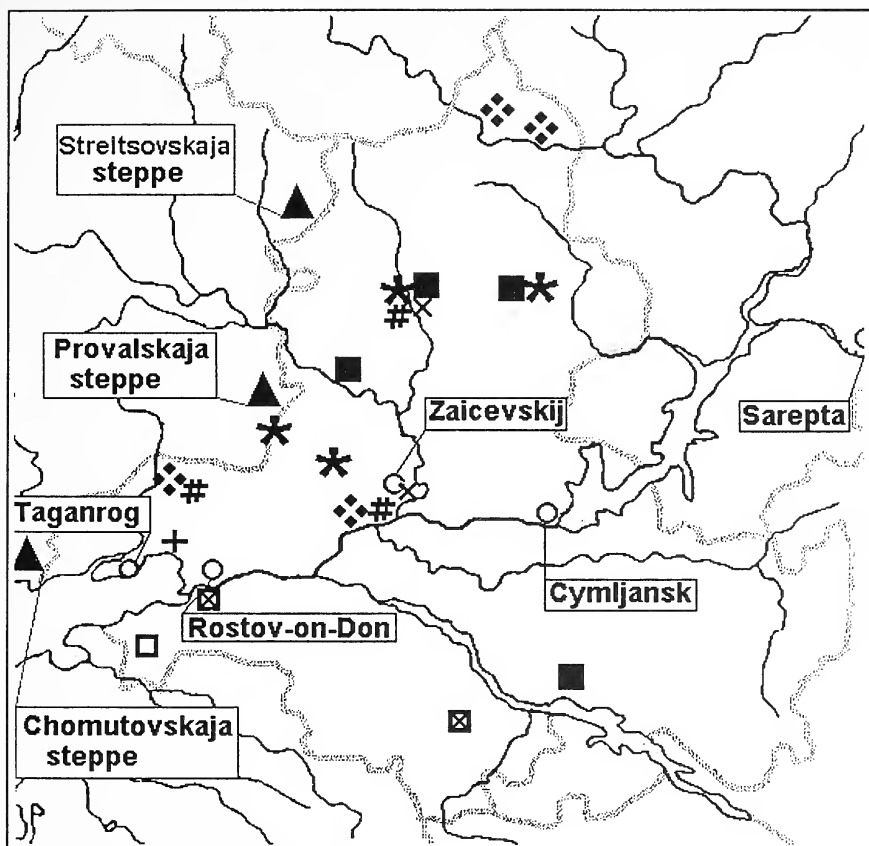

Fig. 3: Localities of:

# <i>Acontia titania</i>	❖ <i>Polyommatus (Meleageria) daphnis</i>
☒ <i>Lampides boeticus</i>	□ <i>Chortodes brevilinea</i>
■ <i>Eublemma pannonica</i>	× <i>Polyommatus (Polyommatus) eroides</i>
* <i>Esperarge climene</i>	+ <i>Xylomoia graminea</i>

27. *Rasswet* – Rasswet village in the Aksai district, 21 km NE of Rostov-on-Don, typical agricultural landscape of the region: crop-fields and artificial forests.

28. *Razdorskaja* – Razdorskaja village in the Ust-Donetz district, 74 km NE of Rostov-on-Don; steppe ravines on the high bank of the river Don; lowland forests, bairak forests.

29. *Rostov-on-Don* – Rostov-on-Don town, botanical garden.

30. *Salsk* – town Salsk, 160 km SE of Rostov-on-Don; agricultural landscape, steppe ravine.

31. *Veshenskaja* – see *Elanskaja*.

32. *Volotchaevskaja* – Volotchaevskaja village in the Orlovsky district; agricultural landscape, dry steppes on the north bank of Manytch lake, salty lowlands.

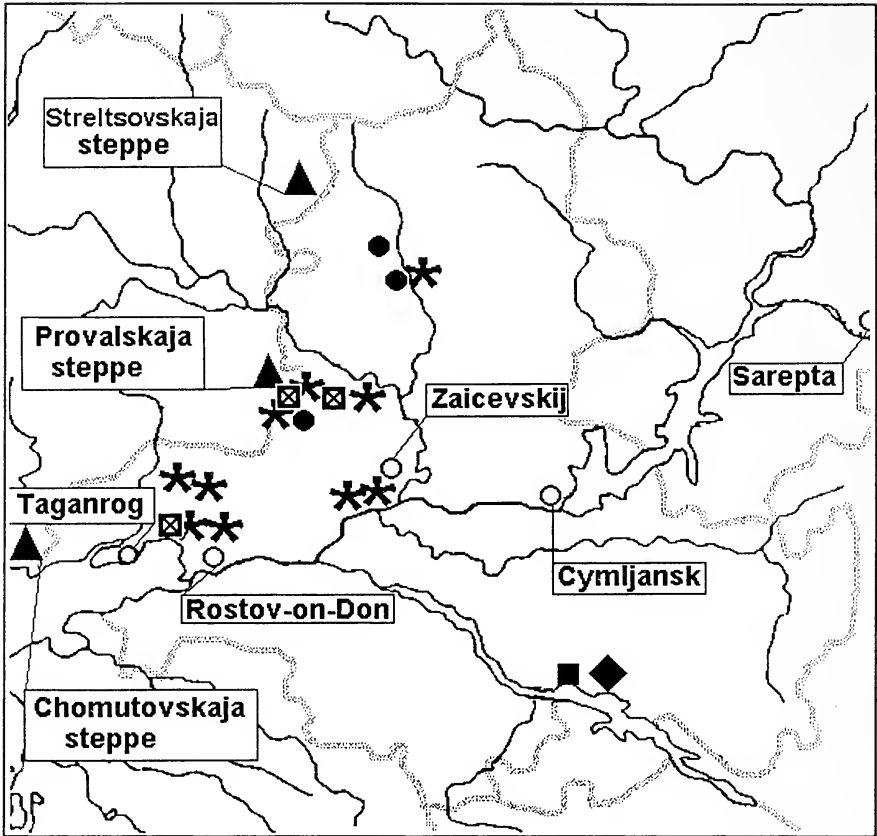

Fig. 4: Localities of:

☒ <i>Polyommatus (Neolysandra) coelestinus</i>	◆ <i>Neolycaena rhymnus</i>
● <i>Euphydryas maturna</i>	□ <i>Chazarica incarnata</i>
■ <i>Zegris eupheme</i>	

Systematic part

Sphingoneopsis gorgoniades (Hübner, 1819) (Sphingidae)

Distribution: Hungary, Macedonia, Croatia, south Russia, Wolga region, Turkey, Transcaucasus, Iran, Afghanistan. Very rare in Europe (Rougeot & Viette 1983).

Habitat: badly studied; in Georgia, this species is rather common in arid landscapes (Didmanidze, 1978).

Published data: Volgograd region, Sarepta (Becker 1892).

New data: single specimen in Rostov-on-Don region caught in light-trap in bairak habitat, Kanigin region, 16.06.1993 (Plate 1, Fig. 1).

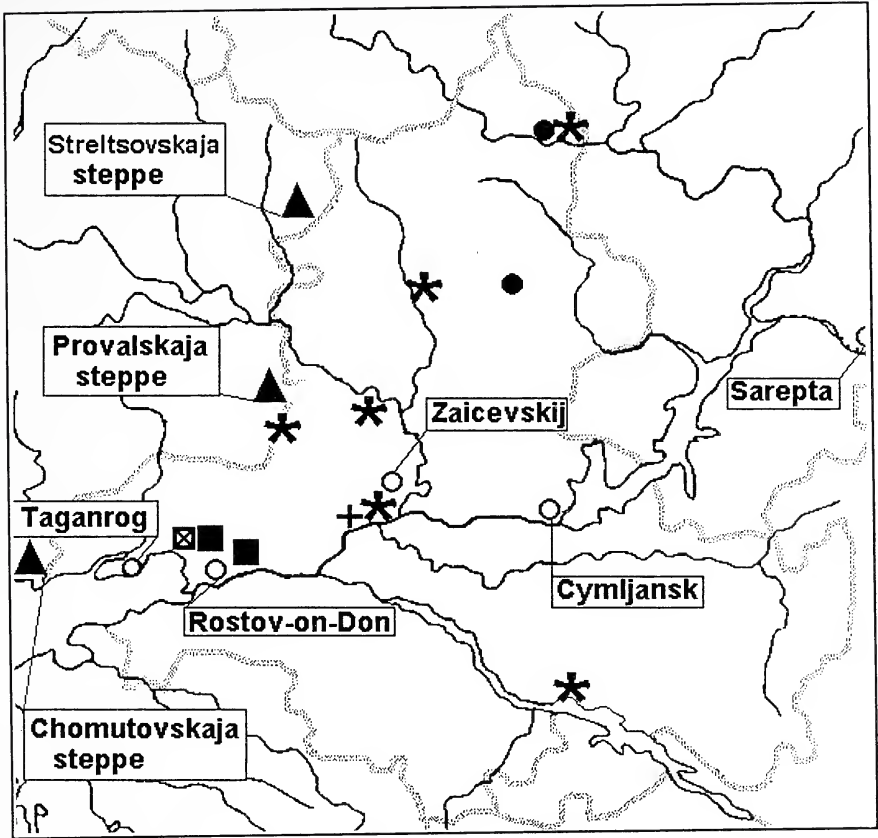

Fig. 5: Localities of:

- ☒ *Panchrysia deaurata*
- *Eublemma pusilla*
- *Sideridis implexa*

- * *Maculinea arion*
- + *Glossodice polygramma*

***Proserpinus proserpina* (Pallas, 1772) (Sphingidae)**

Distribution: Europe to Central Asia.

Habitat: wet meadows.

Published data: Taganrog, VII.1877 (1 ex.) (Alphéraky 1877); Astrakhan region, VII.1871 (Lvovsky 1971).

New data: Nedvigovka, 28.05.1982 (1 ex., Plate 1, Fig. 2); Botanical garden at Rostov-on-Don, 25.07.1984 (1 ex.), Elanskaja, 29.06.1999 (1 larva), Obuhovka, 28.06.1999 (1 ex., coll. B. V. Stradomsky).

***Zegris eupheme* (Esper, 1804) (Pieridae)**

Distribution: S and SE Europe, Crimea, Caucasus, Kazakhstan, NW Africa, Spain, Turkey, Iran.

Habitat: dry steppes, mountain steppes, salty biotopes.

Fig. 6. Steppe habitat on slope of Tuzlov river, typical habitat of *Neolycaena rhynnus*.

Fig. 7. Alexander Poltavsky catching *Polyommatus (Agrodiaetus) damone* on the limestone slope at Lisogorka.

Published data: Taganrog, IV–V.1876 (Alphéraky 1876), numerous; Sarepta (Becker 1892).

New data: near Volotchaevskaja, 10.05.98 (1 ex.), Vodny island in lake Manytch-Gudilo.

***Neolycaena rhymnus* (Eversmann, 1832) (Lycaenidae)**

Distribution: Eurasia, in a narrow band from the Moldova to the Altai.

Habitat: steppe slopes of ravines with associations of *Caragana frutex* (L.) C. Koch, very local.

Published data: Taganrog (Alphéraky 1876).

New data: Razdorskaja, 03.06.1993; Anikin, 23.06.94; Kanigin, 01.06.1995; Gukovo, 17.06.96, 29.05.2000; Judino, 04–30.06.1996; 10.06.1997 (Plate 1, Fig. 3), Lihovskaja ravine, 17.06.1999; Efremo-Stepanovskaja, 11–13.06.1999; Nedvigovka, 04.06.2000, Bolshekrepinskaja, 28.05.2000. These nine disjunct populations are rather numerous, especially in Razdorskaja and Judino. Thousands of specimens fly in June over the *Caragana* bushes.

***Lampides boeticus* (Linnaeus, 1767) (Lycaenidae)**

Distribution: Cosmopolitan, tropical and subtropical regions.

Habitat: meadows. Population in Azov located in the zone of the river-port. Probably, this is an introduced population originating from the Mediterranean region by the cargo ships.

Published data: Cymljansk, IX.1942 (Alberti & Soffner 1962); Astrahan region, 05.06.1970, 1 ex. (Lvovsky 1971); south coast of Crimea peninsula (Nekrutenko 1985).

New data: Salsk, 10.09.1998 (1♂, Plate 3, Figs. 1, 3); Azov, 25.08–02.09.2000 (coll. B. V. Stradomsky), 6♂.

***Scolitantides orion* (Pallas, 1771) (Lycaenidae)**

Distribution: Palaearctic, from Spain to Japan.

Habitat: forest-steppe plains and mountains up to 1000 m in stony biotopes, rare everywhere.

Published data: Saizewski, 21.07.1942 (Alberti & Soffner 1962).

New data: Kazanskaja, 09.07.1996 (1 ex., Plate 1, Fig. 10).

***Maculinea arion* (Linnaeus, 1758) (Lycaenidae)**

Distribution: Palaearctic, from Spain to China.

Habitat: steppe and forest-steppe biotopes.

Published data: not mentioned before from the Rostov-on-Don region.

New data: Anikin, 23.06.1994 (4 ex.); Volotchaevskaja, 12.06.1998 (2 ex.); Lihovskaja ravine, 17.06.1999 (3 ex.); Kanigin, 20.06.1999 (2 ex.); Elanskaja, 26.06.1999 (1 ex.).

***Polyommatus (Neolysandra) coelestinus* (Eversmann, 1843) (Lycaenidae)**

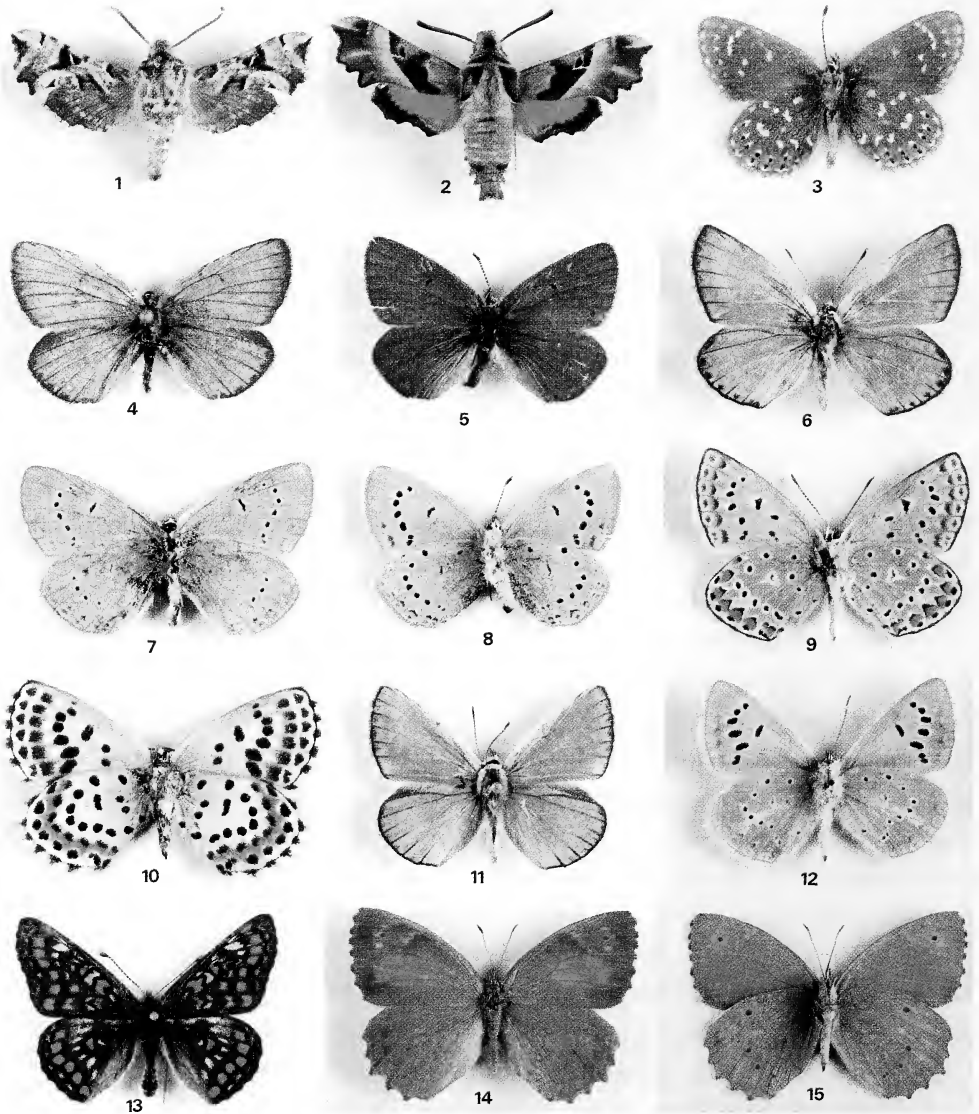
Distribution: from Greece through Anatolia to the Elburs Mts., S Russia (Volga and S Ural), Georgia, Armenia, NE Iraq (Hesselbarth, van Oorschot & Wagener 1995: 654).

Habitat: mountains at 1200–1500 m; steppe zone of south Russia.

Published data: Volgograd region, Sarepta (Higgins & Riley 1980).

New data: Kalinovka 18.05.1995 (1♀, Plate 1, Figs. 5, 8), Nedvigovka, 05.06.1995 (1♂, Plate 1, Figs. 4, 7), Maslovka, 15.05.2000 (coll. V. A. Minoransky, 4 ex.).

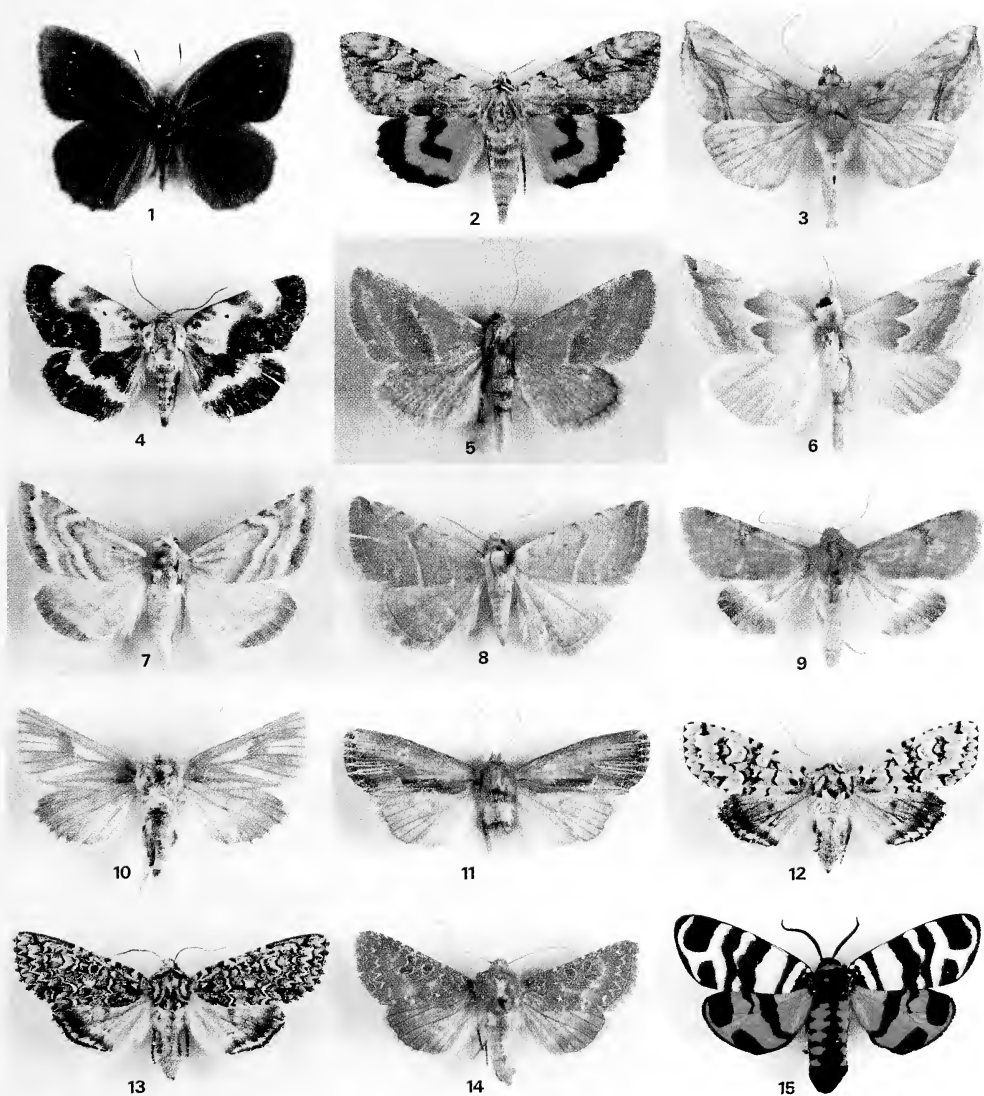
Plate 1

1. *Spingoneopsis gorgoniades* - 2. *Proserpinus proserpina* - 3. *Neolycaena rhyminus* (underside) - 4. *Polyommatus (Neolysandra) coelestinus* ♂ - 5. Idem ♀ - 6. *Polyommatus (Polyommatus) eroides* - 7. *Polyommatus (Neolysandra) coelestinus* ♂ (underside) - 8. Idem ♀ (underside) - 9. *Polyommatus (Polyommatus) eroides* (underside) - 10. *Scolitantides orion* - 11. *Polyommatus (Agrodiaetus) damone* - 12. Idem ♂ (underside) - 13. *Euphydryas maturna* - 14. *Esperarge climene* ♀ - 15. Idem ♀ (underside).

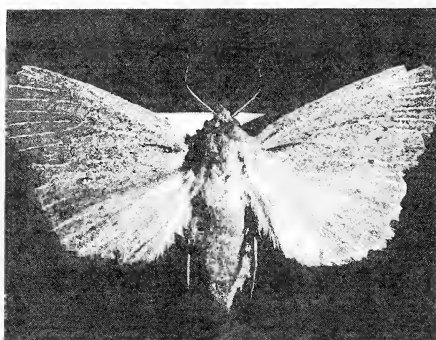
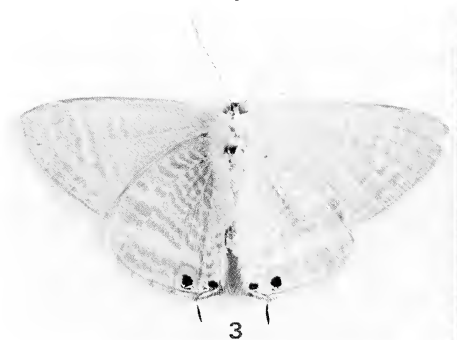
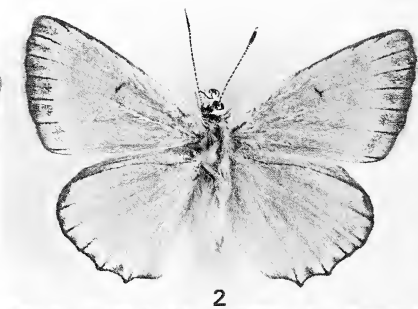

Plate 2

1. *Satyrus ferula* – 2. *Catocala electa* – 3. *Panchrysis deaurata* – 4. *Acontia titania* – 5. *Eublemma pannonica* – 6. *Eublemma rosea* – 7. *Eublemma pusilla* – 8. *Glossodice polygramma* – 9. *Chazaria incarnata* – 10. *Aedophron rhodites* – 11. *Xylomoia graminea* – 12. *Dichonia aprilina* – 13. *Dichonia pinkeri* – 14. *Saragossa implexa* – 15. *Arctia festiva*.

Plate 3

1. *Lampides boeticus* – 2. *Polyommatus (Meleageria) daphnis* – 3. *Lampides boeticus* (underside) – 4. *Chortodes brevilinea*.

***Polyommatus (Polyommatus) eroides* (Frivaldszky, 1835) (Lycaenidae)**

Distribution: East Prussia, Czech Republic, Slovakia, Balkans, Albania, Bulgaria, N. Greece.

Habitat: mountains at 1200–1800 m, sandy biotopes in steppe zone of Russia.

Published data: Sarepta (Becker 1892).

New data: Nizhněkundrutchenskaja, 29.06.1996 (2♂, Plate 1, Figs. 6, 9, 1♀), Efremo-Stepanovskaja, 11–13.06.1999 (5♂, 1♀).

***Polyommatus (Meleageria) daphnis* ([Denis & Schiffermüller], 1775) (Lycaenidae)**

Distribution: Europe, Caucasus, Asia Minor.

Habitat: grassy glades in a forest-steppe landscape.

Published data: not mentioned before from the Rostov-on-Don region.

New data: Razdorskaja, 19.06.93 (1♂, Plate 3, Fig. 2); Kuibishevo, 25.06.96 (3♂); Kazanskaja, 11.07.96 (2♀), Veshenskaja, 21.07.1999 (1♂).

***Polyommatus (Agrodiaetus) damone* (Eversmann, 1841) (Lycaenidae)**

Distribution: S-E Europe; Russia: south Ural, Altai, south Siberia; Kazakhstan, west Mongolia, local populations everywhere.

Habitat: limestone areas at low altitudes; in mountains up to 2100 m.

Published data: not mentioned before from the Rostov-on-Don region. Ukraine: Artemovsk 1962, Kramatorsk 1935, Chomutovskaja steppe 1980, Amvrosievsky district 1987 (Pljusč 1989).

New data: Lisogorka, 14.06.1996, 11.06.1997, 28.05.2000, 02.09.2000, comparatively numerous, but very local population (Plate 1, Figs. 11–12).

***Euphydryas maturna* (Linnaeus, 1758) (Nymphalidae)**

Distribution: Palaearctic.

Habitat: glades in forests, shady places near brooks.

Published data: Taganrog, V.1872, 2 ex. (Alphéraky 1876).

New data: Gukovo, 17.07.1996 (5 ex.); Donskoj forest 2, 18.05.1998 (7 ex., Plate 1, Fig. 13); Efremo-Stepanovskaja, 11–13.06.1999 (7 ex.).

***Esperarge climene* (Esper, 1783) (Nymphalidae)**

Distribution: Balkans, south Ukraine, Wolga region, N-Caucasus, N-Iraq.

Habitat: bairak forests; butterflies fly between bushes and under branches of trees.

Published data: Saizewski, 21.07.1942 (Alberti & Soffner 1962).

New data: Mankovo-Berezovskaja, 02.07.1981; Kanigin, 15–17.06.1993 (Plate 1, Figs. 14–15); Donskoj forest 1, 08.07.1994; Gukovo, 17.06.1996; Efremo-Stepanovskaja, 11–13.06.1999. All populations are local, but numerous (except the last one).

***Satyrus ferula* (Fabricius, 1793) (Nymphalidae)**

Distribution: S and SE Europe.

Habitat: mountains and hills between 450–1500 m. In the Rostov-on-Don region, it dwells on stony slopes of Donetsk hilly country with associations of *Ferulago campestris* (Bess.). Populations are very local, butterfly density is rather high.

Published data: Saizewski, 21.07.1942 (Alberti & Soffner 1962).

New data: Anikin, 23.06.1994; Gukovo, 17.07.1996 (Plate 2, Fig. 1).

***Catocala electa* (Vieweg, 1790) (Noctuidae)**

Distribution: Palaearctic; common all over the territory of Ukraine, except Crimea and the Carpathians (Kljutschko 1978). Rare in the North Caucasus.

Habitat: forest zone of Europe and Siberia and forest habitats of steppe zone.

Published data: no data for the Rostov-on-Don region.

New data: Bagaevskaja, 06.08.1993 (1 ex., Plate 2, Fig. 2); Efremo-Stepanovskaja, 25.07.1999 (1 ex.), Veshenskaja, 21.07.1999, 07.08.1999 (2 ex.).

***Panchrysia deaurata* (Esper, 1787) (Noctuidae)**

Distribution: Mediterranean.

Habitat: steppe habitats.

Published data: Ukraine, Streltsovskaja and Chomutovskaja steppes, 05–20.06.1966 (4 ex.) (Kljutschko 1970).

New data: Nedvigovka, 25.05.1975 (1 ex.), 18.05.1977 (1 ex.), 12.06.1981 (1 ex.), 26.06.1993 (1 ex.), 22.06.1996 (1 ex., Plate 2, Fig. 3).

***Acontia titania* (Esper, 1798) (Noctuidae)**

Distribution: E-Mediterranean.

Habitat: steppe habitats; never in agricultural areas.

Published data: Taganrog, VII.1872 (2 ex.) (Alphéraky 1876); Ukraine, Streltsovskaja and Chomutovskaja steppes, 03.06–25.08.1966 (164 ex.) (Kljutschko 1970).

New data: Kanigin, 15.06.1993 (1 ex.); Lisogorka, 10.06.1997 (1 ex., Plate 2, Fig. 4); Efremo-Stepanovskaja, 10.08.1999 (2 ex.), 30.04.2000 (1 ex.), 21.06.2000 (1 ex.), 10.08.2000 (2 ex.).

***Eublemma pannonica* (Freyer, 1840) (Noctuidae)**

Distribution: E-Mediterranean to Central Asia.

Habitat: semidesert and steppe habitats.

Published data: steppes of Ukraine (Kljutschko 1978).

New data: Mankovo-Berezovskaja, 09.09.1980 (1 ex. Plate 2, Fig. 5); Kalitvenskoe, 04.08.1996 (1 ex.); Volotchaevskaja, 12.06.1998 (1 ex.), Efremo-Stepanovskaja, 11–13.06.1999 (3 ex.), 12.08.1999 (20 ex.). 01–5.10.1999 (1 ex.).

***Eublemma rosea* (Hübner, 1790) (Noctuidae)**

Distribution: E-Mediterranean to Central Asia.

Habitat: semidesert and steppe habitats, rare everywhere.

Published data: Taganrog, rare (Alphéraky 1876); Ukraine, Streltsovskaja steppe, 14–21.06.1964 (2 ex.) (Kljutschko 1970).

New data: Mankovo-Berezovskaja, 08.07.1980 (1 ex., Plate 2, Fig. 6); Razdorskaja, 02.06.1993 (1 ex.).

***Eublemma pusilla* (Eversmann, 1837) (Noctuidae)**

Distribution: E-Mediterranean.

Habitat: semidesert and steppe habitats, rare everywhere.

Published data: Ukraine, Streltsovskaja steppe, 25.06.1966 (1 ex.) (Kljutschko 1970).

New data: Mankovo-Berezovskaja, 02.06.1993 (2 ex., Plate 2, Fig. 7); Elanskaja, 26.06.1999 (3 ex.).

***Glossodice polygramma* (Duponchel, 1842) (Noctuidae)**

Distribution: Mediterranean to Central Asia.

Habitat: semidesert and steppe habitats, rare everywhere.

Published data: not mentioned before from the Rostov-on-Don region and adjacent regions.

New data: Razdorskaja, 02.06.1993 (1 ex.), 22.07.1993 (2 ex., Plate 2, Fig. 8).

***Chazaria incarnata* (Freyer, 1838) (Noctuidae)**

Distribution: E-Mediterranean.

Habitat: steppe and semidesert habitats.

Published data: Taganrog, VI.1876, very rare (Alphéraky 1876); Ukraine, Streltsovskaja steppe, 08.07–01.08.1964 (8 ex.) (Kljutschko 1970).

New data: Bald Mount, 12.06.1998 (1 ex., Plate 2, Fig. 9).

***Aedophron rhodites* (Eversmann, 1851) (Noctuidae)**

Distribution: E-Mediterranean – Central Asian.

Habitat: Dry steppes and semideserts of Eurasia, more common in Central Asian oases.

Published data: Taganrog, VI.1880, 3 ex. (Alphéraky 1880, 1908); Astrahan region, VI.1865 (Lvovsky 1971); Ukraine, Streltsovskaja and Chomutovskaja steppes, 18–27.06.1966 (5 ex.) (Kljutschko 1970).

New data: only 3 specimens, known from the Rostov-on-Don region and Kalmykia: Volotchaevskaja, 12.06.1998 (1 ex., Plate 2, Fig. 10); Kalmykia, Harbulg, 18.07.1987 (2 ex.).

***Xylomoia graminea* (Graeser, 1889) (Noctuidae)**

Distribution: E-Palaeartic, in disjunct areas.

Habitat: wetlands, grasslands, lowlands, very rare.

Published data: known only from some localities from Japan to Poland (Mikkola 1998).

New data: Nedvigovka, 08.06.1981 (2 ex.), 07.06.1985 (1 ex., Plate 2, Fig. 11).

***Dichonia aprilina* (Linnaeus, 1758) (Noctuidae)**

Distribution: Europe.

Habitat: forests.

Published data: Taganrog, rare (Alphéraky 1908).

New data: Efremo-Stepanovskaja, 01–05.10.1999 (3 ex., Plate 2, Fig. 12).

***Dichonia pinkeri* (Kobes, 1973) (Noctuidae)**

Distribution: Europe.

Habitat: forests. Rare everywhere (Kobes, 1973).

Published data: not mentioned before from the Rostov-on-Don region and adjacent regions.

New data: Leninsky forest, 29.09.1978 (1 ex., Plate 2, Fig. 13); Efremo-Stepanovskaja, 01–05.10.1999 (2 ex.).

***Chortodes brevilinea* (Fenn, 1864) (Noctuidae)**

Distribution: W-Palaeartic.

Habitat: wetlands.

Published data: no data for the Rostov-on-Don region and adjacent areas.

New data: Leninsky forest, 17.06.1977 (1 ex., Plate 3, Fig. 4). The second specimen is from Kalmykia: Ribatchij, 15.06.1974 (collection of Zoological Institute, Sint-Petersburg).

***Saragossa implexa* (Hübner, 1809) (Noctuidae)**

Distribution: Mediterranean.

Habitat: steppe habitats and agrocenoses.

Published data: Ukraine, Chomutovskaja steppe, 31.05–15.06.1966 (4 ex.) (Kljutschko 1970).

New data: Nedvigovka, 31.05.1975 (1 ex.), 18.05.1977 (1 ex.), 28.05.1982 (1 ex.), 05.06.1982 (1 ex.), 08.06.1983 (1 ex.), 12.06.1983 (1 ex.), 30.05.1986 (1 ex., Plate 2, Fig. 14); Rasswet, 29.05.1973 (1 ex.), 27.05.1983 (1 ex.).

***Arctia festiva* (Hufnagel, 1766) (Arctiidae)**

Distribution: Eurasia.

Habitat: various habitats from steppe and semidesert zones to the subalpine zone. Rare everywhere. A migration was observed at an altitude of 3000 m (Kabardino-Balkaria, North Caucasus; 10–20 specimens per night in a light-trap).

Published data: Taganrog, rare (Alphéraky 1876).

New data: since 1972, only three populations have been located: a first population on the steppe slope of the Tuzlov river valley (20 km N of Rostov): 15.05.1997 1♀, 13.04.1999 2 larvae; reared in laboratory, ♂ (Plate 2, Fig. 15) and ♀ emerged on 01.05.1999; a second population in the Don river delta, Dugino village (coll. B. V. Stradomsky), 24.04.1999 2♂ (daylight catches); a third population at Efremo-Stepanovskaja (coll. Y. B. Liman), 24.04–03.05.2000, 30 ex.

Acknowledgments

Great thanks to our colleagues, the Rostov-on-Don entomologists, who always gladly helped in Lepidoptera collecting and supplying us, from time to time, with interesting and rare moths and butterflies: Y. V. Liman, E. A. Hatchikov, Y. H. Arzanov, Y. Y. Nechitailo, V. A. Minoransky, B. V. Stradomsky.

References

- Alberti, B. & Soffner, J., 1962. Zur Kenntnis der Lepidopteren-Fauna Süd- und Südostusslands. — *Mitt.münch.ent.Ges.* 52: 146–198.
- Alphéraky, S. N., 1876. Lepidoptera of Taganrog environment. — *Annl's russ.ent.Soc.* 8(2–3): 150–226. (in Russian).
- Alphéraky, S. N., 1877. Lepidoptera of Taganrog environment. — *Annl's russ.ent.Soc.* 10(1): 35–53. (in Russian).
- Alphéraky, S. N., 1880. Lepidoptera of the Taganrog environs. Addition II. — *Annl's russ.ent.Soc.* 11: 45–50. (in Russian).
- Alphéraky, S. N., 1908. Lepidoptera of the Taganrog environs. Addition III. — *Annl's russ.ent.Soc.* 38: 619–627. (in Russian).
- Becker, A., 1892. Neue Pflanzen- und Insektenentdeckungen in der Umgegend von Sarepta. — *Bull.Soc.Imp.Nat.Moscow*, n.s. 6: 62–70.
- Didmanidze, E. A., 1978. *Lepidoptera of arid landscapes of Georgia*. — Tbilisi, 319 p. (in Russian).
- Hesselbarth, G., van Oorschot, H. & Wagener, S., 1995. *Die Tagfalter der Türkei unter Berücksichtigung der angrenzenden Länder. 3 Bände*. — Selbstverlag S. Wagener, Bocholt.
- Higgins, L.G. & Riley, N. D., 1980. *A Field Guide to the Butterflies of Britain and Europe*. — Collins, London.
- Kljutschko, Z. F., 1970. Beitrag zur Kenntnis der Noctuidenfauna der Naturschutzsteppe Streletskaia und Chomutovskaja (Ukrainische SSR) (Lepidoptera, Noctuidae). — *Ent.Ber.Berlin*: 37–48.
- Kljutschko, Z. F., 1978. Noctuidae-moths of Quadrifinae complex. — *Fauna of Ukraina* 16, 414 p. (in Ukrainian).
- Kobes, L., 1973. Eine neue Species der Gattung *Griposia* Tamps. Lepidoptera, Noctuidae, Cucullinae. — *Ent.Zeitschr.* 83(20): 225–228.
- Lvovsky, A. L., 1971. Materials on the fauna of Macrolepidoptera from the Astrakhan region. — *Ent.Rev.*, 50(4): 800–810. (in Russian).

- Mikkola, K., 1998. Revision of the genus *Xylomoia* Staudinger (Lepidoptera: Noctuidae), with descriptions of two new species. — *Syst.Ent.* **23**: 173–186.
- Nekrutenko, Y. P., 1985. *Butterflies of the Crimea*. — Kiev, 152 p. (in Russian).
- Pljusch, I. G., 1989. New data about rare and little known species of Lepidoptera, Rhopalocera of Ukraine. — *Ecology and taxonomy of insects of Ukraine, Kiev-Odessa, "High School"*, p. 90–97 (in Russian).
- Poltavsky, A. N. & Arzanov, Y. H., 1998. The rare steppe insects (orders Coleoptera and Lepidoptera) and establishing of the modern steppe entomofauna of the Rostov-on-Don region. — *The Kharkov entomological Gazette* **16**(1): 64–72. (in Russian).
- Rougeot, P., & Viette, P., 1983. *Die Nachtfalter Europas und Nordafrikas. I. Schwärmer und Spinner*. — Verlag Erich Bauer, 282 p.
- Schintmeister, A. & Poltawski, A. N., 1986. Neue und interessante Schmetterlinge aus dem Nordkaukasus und der Region Rostov/Don (Lepidoptera). — *Atalanta* **16**: 287–298.

Boekbespreking

Roine, A.: *Butterflies of Europe, Species and Habitat*. CD-ROM.

CD-ROM, meer dan 2000 kleurenfoto's, te bestellen bij A. Roine, Tuttulantie 4, FIN-28450 Vanha-Ulvila, antti.roine@saunalahti.fi, 2000, EUR 55,- (porto inbegrepen) (ISBN 951-98192-1-5).

Omwille van hun grootte en kleurenrijkdom vallen dagvlinders nu eenmaal in de smaak bij het grote publiek. Daar is op zichzelf niets slechts aan, maar door de ontwikkeling van de moderne informatica-technologie, is het voor de meeste mensen een koud kunstje om een boek of een CD-ROM op de markt te brengen, waarmee ze dan hopen wat faam, maar vooral veel geld, binnen te rijden. Gewoonlijk valt het allemaal erg tegen en de kwaliteit van zulke publicaties laat meestal veel te wensen over, om maar niet te spreken over het wetenschappelijk gehalte ervan.

Dat het ook anders kan, bewijst Antti Roine met deze prachtige CD-ROM, die op werkelijk professionele wijze en met hoge kwaliteit werd gepubliceerd. Roine is informaticus van beroep en kent de knepen van het vak tot in de puntjes. Daarnaast is hij een uitmuntend vlinderkenner in zijn vrije tijd. De combinatie van beide wordt geconcretiseerd in deze publicatie. Een van de doelen was alle Europese dagvlindersoorten in kleur af te beelden. Dat is wel degelijk gelukt, want niet minder dan 491 soorten worden behandeld, niet zomaar een fotootje maar een reeks foto's per soort: mannetje en vrouwtje, boven- en onderkant. Deze foto's zijn van bijzonder goede kwaliteit en met een digitale camera opgenomen. Om alle details te zien kunnen ze het best bekeken worden met een resolutie van 1024 x 768 in full screen mode. Je ziet dan werkelijk elke afzonderlijke schub op de vleugels en elk apart antenneledje.

Een zeer interessante module laat toe tegelijkertijd 4 foto's te bekijken van nauw verwante soorten om zo gemakkelijk de verschillen op te sporen. Hierdoor wordt het vrij eenvoudig om de meeste Europese soorten op naam te brengen. Van elke foto kan men door een eenvoudige klik de faunistische informatie opvragen.

Nast de reeks foto's van geprepareerde vlinders, bevat de CD-ROM ook talrijke opnamen in de natuur van vlinders, rupsen, voedselplanten en biotopen. Ook deze foto's zijn met bijzondere zorg uitgekozen en enkel de hoogste kwaliteit werd weerhouden.

De begeleidende tekst (in het algemene scherm links en onder de foto van de vlinder), bevat nomenclatuurgegevens en informatie over de grootte van de exemplaren, de biotoop, verspreiding, nectarplanten van het imago, voedselplanten van de rups, voorkomen, vliegtijd, rupsentijd. Beide laatste gegevens worden trouwens erg overzichtelijk in een diagram voorgesteld.

Het is mogelijk om een filter in te stellen op een van de 35 voorziene Europese landen, zodat men uitsluitend de soorten te zien krijgt die uit dat bepaalde land bekend zijn. Dit is erg praktisch als men de resultaten van een expeditie wil vergelijken met hetgeen reeds uit een land bekend is. De niet-relevante soorten worden dan niet getoond. De hele CD-ROM is trouwens in 9 talen beschikbaar (Engels, Fins, Zweeds, Deens, Ests, Duits, Frans, Italiaans en Spaans). Door zo'n taal te kiezen verschijnen alle menubalken en tekstvakken op het scherm in die taal.

Zeer praktisch is ook de ingebouwde mogelijkheid om zelf tekst en zelfs foto's aan de bestaande collectie toe te voegen. Het is dus een heel open en flexibel systeem. Het gebruik van de CD-ROM en de database van foto's is zeer gebruiksvriendelijk. De installatie verloopt erg vlot. Men kan door de hele fotocollectie, of door de collectie van een land, scrollen, maar men kan ook zeer snel een bepaalde soort opzoeken. Dit is handig bij twijfel over de juiste determinatie van een exemplaar: men zoekt gewoon een soort in het genus op en vraagt dan een overzicht van de verwante soorten.

De systeemvereisten van de computer zijn: Windows 95, 98 of NT, minimaal Pentium 60 Mhz, 16 Mb RAM, 8 Mb harde schijf, CD-ROM drive en muis. Het beste resultaat verkrijgt men als de computer is uitgerust met een super VGA-scherm, 256 kleuren en 24-bit kleuren. De meeste hedendaagse computers voldoen gemakkelijk aan deze eisen. Ik kan deze CD-ROM dan ook bijzonder warm aanbevelen aan alle lepidopterologen.

Willy De Prins

A new syrphid fly species of the *Paragus serratus* complex from Turkey (Diptera: Syrphidae)

Guy Van de Weyer

Samenvatting. Een nieuwe soort zweefvlieg uit het *Paragus serratus* complex uit Turkije (Diptera: Syrphidae)

Uit Zuid-Turkije (prov. Antalya) wordt een nieuwe soort uit het *Paragus serratus* complex beschreven. Ze wordt vergeleken met *Paragus azureus scrupeus* Stuckenberg, 1954 en *Paragus pusillus* Stuckenberg, 1954.

Résumé. Une nouvelle espèce de syrphide du complexe de *Paragus serratus* de Turquie (Diptera: Syrphidae)

Une nouvelle espèce du complexe de *Paragus serratus* est décrite de Turquie (prov. Antalya). Elle est comparée à *Paragus azureus scrupeus* Stuckenberg, 1954 et *Paragus pusillus* Stuckenberg, 1954.

Key words: Diptera – Syrphidae – *Paragus* – *serratus* complex – Turkey – new species.

Van de Weyer, G.: Pieter Breughellaan, 26, B-2840 Reet (Rumst).

Introduction

The genus *Paragus* Latreille, 1804 is a small genus of syrphids, the larvae of which are aphid predators. It is distributed on all continents except South America (Vockeroth 1986). The two subgenera, *Paragus* Latreille, 1804 and *Pandasyopthalmus* Stuckenberg, 1954 are both represented in the Old and New World. In the last paper on the occurrence of this genus in Turkey (Hayat & Claussen 1997), eleven species are recorded. Within the subgenus *Paragus*, Stuckenberg (1954) described a well defined group, which he named the *Paragus serratus* complex (7 species). This group can be defined by the following characters:

1. The scutellum is very deeply serrated, bearing on its outer margin a row of conspicuous, peg-like teeth. A slightly serrated condition is found in many other species of *Paragus*, but the serrations are usually weak and inconspicuous.
2. The third and fourth abdominal segments are carinate.
3. The second abdominal segment is longitudinally narrower than the first segment.
4. There is a distinct, elevated, transverse ridge across the middle of the anterior half of the first abdominal segment.
5. The ventral surface of the scutellum is covered by a dense, white pubescence.
6. There are two well developed longitudinal strips of tomentum on the mesonotum.
7. There is a facial stripe in the male (only found in the subgenus *Pandasyopthalmus*).
8. Characteristic shape of the genitalia.

All of the seven species in this complex are mainly Tropical (three are African, three Oriental and one is common to both regions). Only one species been known to occur in Turkey so far (Hayat & Claussen 1997 and Claussen pers. comm.): *Paragus azureus* Hull, 1949, where it is represented by the ssp. *scrupeus* Stuckenberg, 1954 only.

On 10 September 1999, J. Dils and J. Faes caught a *Paragus* specimen that does not belong to any of the eleven known species in this genus. It apparently belongs to a new species that is described here as

Paragus faesi sp. nov.

Type. Holotype ♂: Turkey, Antalya province, Güzelbağ (N 36°42'46" – E 31°53'58"), 700 m, 10.IX.1999, J. Dils and J. Faes leg., deposited in the Institute of Systematics and Population Biology, Zoological Museum, Amsterdam. Female unknown.

Description

Size. Body length: 4.8 mm – wing length: 3.8 mm.

Head (fig. 3). Face creamy-yellow, shining with sparse short, silvery hairs. Facial stripe extending upwards to base of antennae, almost light brown. Antennae proximally half the length of the face; first segment badius, second similar but lighter at top. Third segment black and crineous at base and below, 1.35 times as long as first two together. Arista shorter than third segment, yellowish-brown. Frontal angle 90°. Vertex glossy black covered with short white hairs. Occiput with light coloured pruinosity, covered with white hairs. Ocellar triangle isosceles, with sparse, short white hairs.

Thorax (fig. 4). Mesonotum shining black, with some violaceous reflection, heavily granulated. Mesonotal pile short and white. Mesonotal stripe conspicuous and white, ending just before base of scutellum – quite broad and tapering only slightly, not ending in sharp points. They diverge all over the thorax. Two little transverse lines of white tomentum at sides on the transverse suture. Scutellum yellow, only a quarter black at base, with ten yellow subequal scutellar teeth.

Legs. Two anterior pairs of femora dark brown with distal third whitish. Posterior femora shining black in the centre, basal tip light brown and distal third whitish. All tibiae yellow-white on the basal half, pale testaceous elsewhere. All tarsi pale testaceous and metatarsi darkened above. Halteres with creamy-yellow stalk and a white capitulum.

Wing. Sigma pale, creamy-yellow and veins dark brown. Subcosta and apical part of first longitudinal vein yellowish-brown. Squama white.

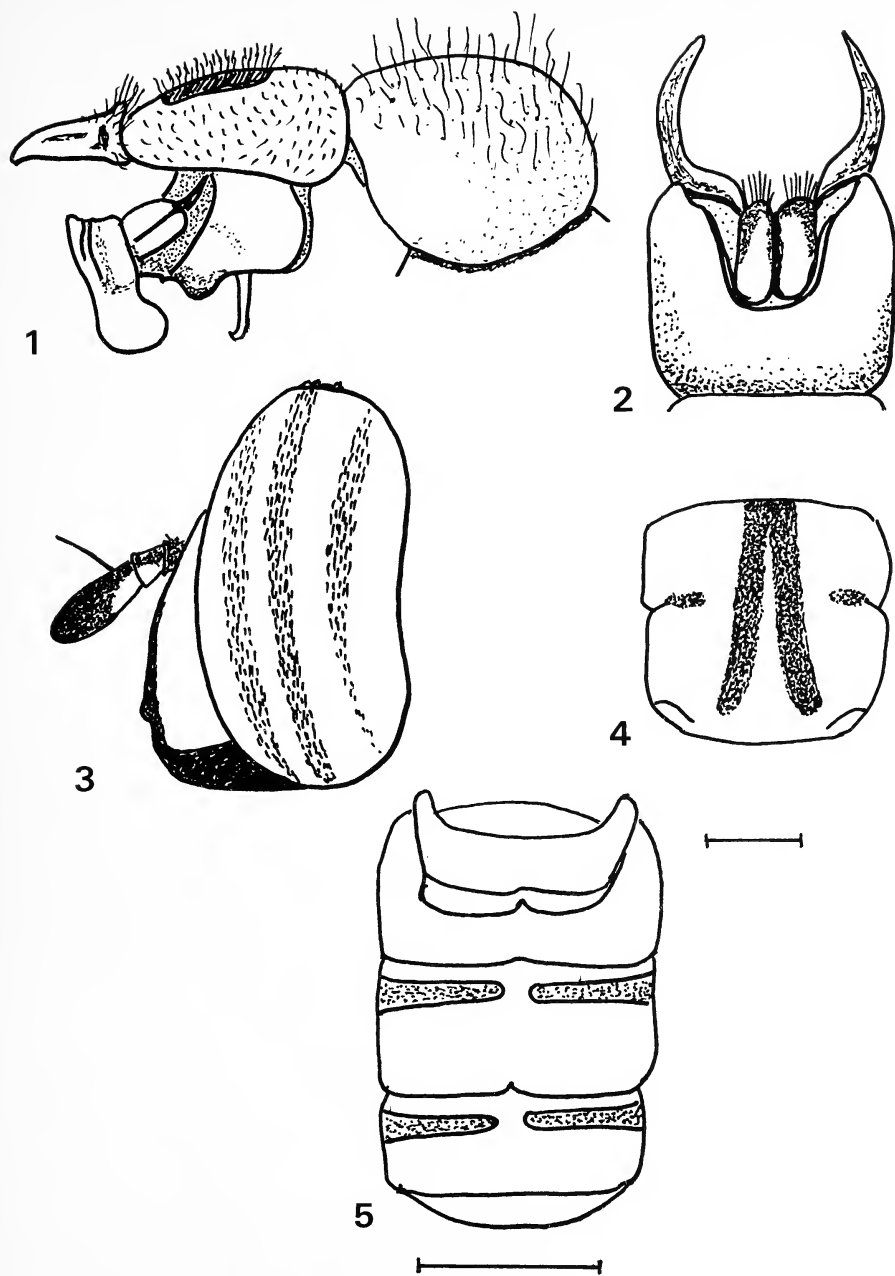
Abdomen (fig. 5). Sides almost parallel, diverging a little anteriorly, each curving gently backwards from moderately prominent shoulders. Shoulders with dark fuscopiceous, somewhat shining colour extending down to apex of second segment, from whence it extends diagonally across the segments to posterior margin of first segment. Remainder of abdomen brownish-amber, covered with white hairs. Transverse troughs of third and fourth segment well developed, rather deep with flattened sides. White vittae occupy this troughs only a little separated in the middle.

Genitalia (figs. 1–2). Epandrium rounded, about two times longer than broad. Cerci long, flattened and moderately prominent. They are about half the length of the epandrium with long white hairs. Surstyli in lateral view half the length of the epandrium, almost uniformly narrowed from base to apex. In dorsal view they are very curved from the base to the top, inferior paramere well developed, extending ventrally into rounded lobes that project below level of the hypandrium. Ventrally the hypandrium bears a finger-like projection, like *pusillus* but thinner.

Etymology. The species is dedicated to Mrs. Jeannine Faes, who has collected, together with her husband Mr. Jos Dils, over the last twenty years during numerous expeditions a great number of insects in the Mediterranean area, especially Greece and Turkey. She also collected the holotype.

Diagnostic characters

Because no good key of the Palaearctic species of *Paragus* exists and only two species are now known from Turkey, a synoptic table is presented here, summarizing the diagnostic features that allow the separation of *P. faesi* sp. nov., *P. azureus scrupeus* and *P. pusillus* (Stuckenberg, 1954) from West and Southern Africa, as the genitalia of the latter taxon are much alike those of *P. faesi*.

Figs. 1–5: *Paragus faesi* sp. nov., holotype ♂ – 1. Genitalia (lateral view); – 2. Genitalia (dorsal view); – 3. Head in profile; – 4. Thorax; – 5. Abdomen.

	<i>P. faesi</i> sp. nov.	<i>P. pusillus</i>	<i>P. azureus scrupeus</i>
facial stripe	light brown	indistinct	dark ligneous brown
mesonotal stripes	ending before scutellum	ending before scutellum	touching scutellum
abdomen (shape dorsal view)	rather narrow with nearly parallel margins	like <i>faesi</i>	third and fourth segment distinctly tapered
colour of abdomen	brownish amber	dark, especially on first and last two segments	brown, translucent
finger-like projection of the hypandrium	present	present	absent
form of surstylus (lateral view)	triangular, curved downwards et the end	like <i>faesi</i>	rectangular, curved upwards at the end
shape of hypandrium (lateral view)	egg-shaped, two times longer than broad	almost square	almost square

References

- Hayat, R. & Claussen, C., 1997. A new species and new records of the genus *Paragus* Latreille, 1804 from Turkey (Diptera: Syrphidae). — *Zool. in the Middle East* 14: 99–108.
- Stuckenberg, B. R., 1954. The *Paragus serratus* complex, with descriptions of new species (Diptera: Syrphidae). — *Trans.R.ent.Soc.Lond.* 105(17): 393–422.
- Vockeroth, J. R., 1986. Revision of the New World species of *Paragus* Latreille (Diptera, Syrphidae). — *Can.Ent.* 118: 183–198.

Synanthedon flaviventris, een nieuwe soort voor de Belgische fauna (Lepidoptera: Sesiidae)

Theo Garrevoet & Walter Garrevoet

Abstract. *Synanthedon flaviventris*, a new species for the Belgian fauna (Lepidoptera: Sesiidae) 62 specimen of *Synanthedon flaviventris* (Staudinger, 1883) were caught in two pheromone traps between 01–30 July 1999 in Meix-devant-Virton and in Ethe (province of Luxembourg, Belgium). This is the first record of this species from Belgium. The distribution in Europe and the biology of the species are briefly discussed.

Résumé. *Synanthedon flaviventris*, une espèce nouvelle pour la faune belge (Lepidoptera: Sesiidae) 62 exemplaires de *Synanthedon flaviventris* (Staudinger, 1883) furent capturés entre le 01 juillet 1999 et le 30 juillet 1999 à Meix-devant-Virton et à Ethe (province of Luxembourg, Belgique). Il s'agit de la première mention de cette espèce en Belgique. La distribution en Europe et la biologie de cette espèce sont brièvement discutées.

Key words: Sesiidae – *Synanthedon flaviventris* – faunistics – Belgium – distribution.

Garrevoet, T.: Kampioenstraat 14, B-2020 Antwerpen (e-mail: theo.garrevoet@village.uunet.be)

Garrevoet, W.: Kampioenstraat 14, B-2020 Antwerpen (e-mail: walter.garrevoet@antwerpen.be)

Inleiding

Op 30 juli 1999 controleerden de auteurs beide feromoonvallen die zij op 1 juli 1999 hadden gehangen, respectievelijk te Meix-devant-Virton en te Ethe. Beide lokaliteiten liggen slechts enkele kilometers van elkaar in het uiterste zuiden van België (provincie Luxembourg) in de landstreek "La Gaume". In Meix-devant-Virton werd de val, oorspronkelijk bedoeld om de aanwezigheid van *Paranthrene insolita* Le Cerf, 1914 na te gaan, opgehangen aan een eikentak op een hoogte van meer dan twee meter. Bij controle bevatte deze val geen enkele *P. insolita* maar wel 30 exemplaren van *Synanthedon flaviventris* (Staudinger, 1883), hoewel er in de onmiddellijke omgeving geen enkele wilg stond, de voedselplant van deze laatste soort.

De tweede val te Ethe, die midden in een vochtig wilgenbiotop was gehangen op een hoogte van 1,5 meter met het specifieke doel de verwachte aanwezigheid van *S. flaviventris* aan te tonen, bevatte 32 exemplaren van deze soort. Beide vallen bevatten hetzelfde feromoon afkomstig van Plant Research International, Wageningen, Nederland met als samenstelling EZZ,13-18:Ac--ZZ3,13-18:Ac (500 µg + 500 µg). Vermits zowel voor *P. insolita* als voor *S. flaviventris* dezelfde feromooncombinatie gebruikt werd, is het achteraf bekeken niet verwonderlijk dat ook de eerste val exemplaren van *S. flaviventris* bevatte. Enkel de biotoop leek niet zo geschikt maar blijkbaar is dit een soort die ook buiten zijn normale habitat kan worden aangetroffen.

Deze soort wordt hier voor het eerst uit België vermeld. Ze moet in de "Catalogue of the Lepidoptera of Belgium" (De Prins 1998: 83) ingevoegd worden net na *Synanthedon formicaeformis* (Esper, 1783).

Het imago zelf is gemakkelijk te herkennen aan de blauwzwarte grondkleur, de heldergele beschubbing van de thorax onder de voorvleugels, de gele ringen op de achterlijfsegmenten 2, 4, 6 (en soms 7) bij ♂ en segmenten 4 en 5 bij ♀. Ventraal vertoont het abdomen een opvallende gele vlek die reikt van segment 4 tot 6 en die de etymologie van de naam verklaart. Het meest opvallende kenmerk is echter het extreem smalle vijfcellige glasveld (ETA: external transparent area) van de voorvleugels.

Geografische verspreiding

De verspreiding van *S. flaviventris* is nog onvoldoende gekend. Het is een Euraziatische soort die vooral in Centraal-Europa en gedeeltelijk in Noord-Europa

voorkomt (Laštůvka & Laštůvka 1995). In het noorden loopt de verspreiding via Zuid-Engeland, West- en Noordoost-Frankrijk, Denemarken, Zuid-Zweden, Zuid-Finland, Litouwen, Estland en Noord-Rusland via Polen, Tsjechië, Slowakije, Duitsland, Zwitserland en Oostenrijk naar het zuiden: Noord-Italië, Hongarije en Roemenië. Ook in Slovenië is de soort reeds waargenomen. Verder komt *S. flaviventris* ook voor in het verre oosten van Rusland (Amur) en Transbaikalië. Van de tussenliggende gebieden zijn tot op heden geen gegevens bekend (Špatenka, Gorbunov, Laštůvka, Toševski & Arita 1999).

Recent werd *S. flaviventris* ook ontdekt in het Groothertogdom Luxemburg (Cungs 1998) en gezien de geografische en klimatologische gelijkenissen met het zuiden van België, is het dan ook geen echte verrassing dat deze soort ook in ons land blijkt voor te komen.

Biologie

S. flaviventris komt vooral voor in moerassige gebieden, aan bos- en wegranden en rivieroeveren waar de voedselplant wilg (*Salix* spp. met vooral *Salix caprea*, *S. cinerea*, *S. aurita*, *S. repens*, ...) talrijk groeit. De eieren worden afgelegd op dunne wilgentwijgen die pas dat jaar zijn aangegroeid. Gedurende het eerste jaar van het twee jaar durende larvale stadium leeft de jonge rups net onder de schors in een circulaire gang rondom de twijg, zonder hierbij uiterlijke tekenen van schade te veroorzaken. Gedurende het tweede ontwikkelingsjaar leeft zij in deze twijg in een tunnel van enkele centimeters lengte. Doordat zij boormeel tussen hout en schors duwt, reageert de waardplant hierop met de vorming op de twijg van een kleine karakteristieke gal, die aan het einde van de winter van het tweede ontwikkelingsjaar vrij duidelijk zichtbaar is. Zij leeft iets hoger op in de twijg dan deze zwelling en zit meestal met de kop naar beneden. De rups verpopt uiteindelijk in de lente van het tweede jaar van haar ontwikkeling in deze vraatgang, zonder de vorming van een cocon. De predatiegraad ligt dikwijls zeer hoog, niet alleen door allerlei parasieten (vooral Ichneumonidae en Braconidae), maar ook door insectenetende vogels die geleerd hebben de gallen te herkennen. Het imago zelf heeft een vliegtijd die zich, afhankelijk van het microklimaat, situeert in juni-juli.

Hoewel vele Sesiidae een meerjarige larvale ontwikkeling kennen is het bij deze soort opmerkelijk dat zij ook effectief slechts om de twee jaar blijkt voor te komen. De exemplaren die in de pare jaren worden waargenomen vormen een grote uitzondering en de aantallen zijn slechts een fractie van die in de onpare jaren. Dit blijkt ook in België het geval te zijn want toen de auteurs in 1998, gedurende dezelfde periode van het jaar en op exact dezelfde biotopen, identieke feromoonvallen gebruikten, werd geen enkele *S. flaviventris* waargenomen. Eigenaardig genoeg blijkt de Engelse populatie, die ook tweejaarlijks is, juist wel voor te komen in de pare jaren en in de onpare jaren quasi onvindbaar te zijn. De soort werd trouwens voor het eerst in Engeland ontdekt in 1926 (Fassnidge 1926). Ook dit jaar (2000) is *S. flaviventris* blijkbaar niet zeldzaam in Zuid-Engeland (Pledger, pers. comm.).

Referenties

- Cungs, J., 1998. Beitrag zur Faunistik und Ökologie der Glasflügler (Lepidoptera, Sesiidae) im Südlichen Erzbecken Luxemburgs. — *Bull.Soc.Nat.luxemb.* 99: 165–186.
- De Prins, W., 1998. Catalogue of the Lepidoptera of Belgium. — *Studiedocumenten van het K.B.I.N.* 92, 236 p.
- Fassnidge, W., 1926. A new British Aegeriid. — *Synanthedon flaviventris*, Stgr. — *Entomologist's Rec.J.Var.* 38(9): 113–115.
- Laštůvka, Z. & Laštůvka, A., 1995. *An illustrated key to European Sesiidae (Lepidoptera)*. FA MUA, Brno, 174 p.
- Špatenka, K., Gorbunov, O., Laštůvka, Z., Toševski, I. & Arita, Y., 1999. *Handbook of Palaearctic Macrolepidoptera (Volume 1)*. — GEM Publishing Company, Wallingford, 569 p.

Boekbesprekingen

Evehuis, N. L. & Greathead, D. J.: *World catalog of Bee Flies* (Diptera: Bombyliidae).

16,5 × 24,5 cm, 756 p., Backhuys Publishers, P. O. Box 321, NL-2300 AH Leiden, gebonden, 1999 (ISBN: 90-5782-039-0).

De familie Bombyliidae (wolzwevers) is met wereldwijd meer dan 4.500 bekende soorten één van de belangrijkste binnen de orde der Diptera. Ze komen voor in zeer verschillende habitats en in alle continenten (behalve Antarctica). Niettemin vinden we de meeste vertegenwoordigers in warmere streken zoals het mediterraan gebied. Omdat historisch gezien de meeste entomologen afkomstig zijn uit gematigde streken, is deze familie dan ook ver van helemaal onderzocht en worden regelmatig nieuwe soorten beschreven.

Twee van de beste specialisten hebben nu alle beschreven soorten en desbetreffende literatuur samengebracht in één grote catalogus, die dan ook een samenvatting is van alle kennis van deze familie tot op heden.

In een eerste deel wordt een volledig overzicht gegeven van alle bekende soorten met telkens de naam, de type-lokaliteit, eventuele synoniemen en de verspreiding. Verder wordt een volledige literatuurlijst weergegeven met meer dan 900 taxonomische artikels, alsmede een opsomming van nieuw aangeduide lectotypes en neotypes. Heel handig is de lijst van alle verzamelaars, hun onderzoeksgebied en de plaats van hun collectie.

Alhoewel het boek verzorgd is uitgegeven, lijkt het inbinden mij minder geslaagd en is vooral de index van de genera die verspreid is over voor- en achterschutblad zeer storend. Dus meer een boek voor gebruik vanaf de boekenplank dan wel in het veld.

Toch zullen alle onderzoekers van deze prachtige vliegen hier zonder meer een standaardwerk vinden, dat onmisbaar zal worden bij zowel determinaties als voorbereiding van expedities. Het is trouwens de eerste maal dat een familie binnen de Diptera zo volledig werd gecatalogiseerd en we kunnen alleen maar hopen dat er nog andere zullen volgen.

G. Van de Weyer

Limburgse Koepel voor Natuurstudie: *LIKONA Jaarboek 1999*.

21 × 26,5 cm, 119 p., talrijke afbeeldingen in kleur, te bestellen bij Provinciaal Natuurcentrum, Het Groene Huis, Domein Bokrijk, 3600 Genk, paperback, 2000, BEF 400,- (ISSN 0778-8495).

Zoals gewoonlijk is het jaarboek bijzonder keurig en in moderne vormgeving uitgegeven. Ditmaal vinden we er twee artikels in gewijd aan insecten: "Loopkevers en zweefvliegen in de Winterbeekvallei" (N. Thijs en K. Desender) en "Enkele kortschildkevers van Limburgs hoogveen met vermelding van *Atanygnathus terminalis*, nieuw voor de Benelux" (L. Crèvecoeur). In het commentarierende literatuuroverzicht worden 7 artikels besproken die over de entomofauna van de provincie Limburg handelen of er gegevens over mededelen.

In andere artikels wordt gesproken over "Sporen van Neanderthalers in een unieke bodemsequentie van het laatste interglaciaal te Veldwezelt 'Hezerwater' (Lanaken)", "Juweeltjes uit de kolenterrils van Limburg" (mineralen), "Flora in het Vijvergebied Midden-Limburg: van internationaal belang", "De Grote modderkruiper (*Misgurnis fossilis*): één van de merkwaardigste vissen van Limburg", "Nijlgans (*Alopochen aegyptiaca*) en Grauwe gans (*Anser anser*) veroveren als broedvogels de provincie Limburg", "De Beverrat aan de Grensmaas: een aabare exoot?" en "De Hamster (*Cricetus cricetus*) in Limburg".

De tekst is telkens bijzonder helder en zeer rijkelijk versierd met kleurenafbeldingen, dikwijls met paginagrote biotoopopnamen. Verder bevat de tekst diagrammen, kaartjes en grafieken. De zeer moderne vormgeving oogt leuk en interessant en nodigt uit tot bladeren en lezen, maar enkele details zouden toch kunnen verbeterd worden. Zo is het overzicht van het commentarierend literatuuroverzicht (p. 6) enkel bestemd voor mensen die wel erg goede ogen hebben. Een andere kritiek is dat het niet steeds duidelijk is wat de figuren voorstellen. Soms worden die genummerd en vindt men in de marge bij het bijhorende nummertje de uitleg, maar eenzelfde artikel bevat soms ook ongenummerde afbeeldingen, waarbij het niet altijd zo eenvoudig is de tekst te vinden. In enkele gevallen is er zelfs geen begeleidende tekst. Al bij al is dit een bijzonder fraaie publicatie en de natuurliefhebbers uit de overige Vlaamse provincies kunnen alleen maar hopen dat er ooit voor hen iets dergelijks zal gepubliceerd worden.

Willy De Prins

3 9088 01269 3149

Lodos, N. & Tezcan, S.: *Turkish Entomology V. Buprestidae (General, Applied and Faunistic)*.
16,5 × 24 cm, 138 p., 37 tekstfiguren, paperback, 1995, te bestellen bij Dr. Serdar Tezcan, Department of Plant Protection, Faculty of Agriculture, University of Ege, TR-35100 Bornova, Izmir, tezcan@ziraat.ege.edu.tr, \$30,- (incl. postage).

Dit boek geeft gedetailleerde informatie over Turkse Buprestidae. Het boek begint met algemene informatie over morfologie, biologie en de schade veroorzaakt door deze insectengroep. In de rest van het boek worden 260 soorten Buprestidae besproken die in Turkije voorkomen. De Latijnse naam wordt gegeven, alsook de synoniemen. Verder bevat de tekst informatie over het voorkomen, de verspreiding en de biologie. Van vele soorten worden tekstfiguren van de adulten en vraatbeelden gegeven.

Het boek eindigt met een literatuurlijst waarin 88 referenties zijn opgenomen, een alfabetische index van de auteurs, de voedselplanten en de taxonomische groepen van Buprestidae. Het enige voor Europeanen belemmerend aspect van deze publicatie is dat ze in het Turks is opgesteld.

Willy De Prins

Lodos, N.: *Turkish Entomology VI. General, Applied and Faunistic*.
16,5 × 24 cm, 300 p., 136 tekstfiguren, paperback, 1998, te bestellen bij Dr. Serdar Tezcan, Department of Plant Protection, Faculty of Agriculture, University of Ege, TR-35100 Bornova, Izmir, tezcan@ziraat.ege.edu.tr, \$30,- (incl. postage) (ISBN 975-483-385-0).

Dit boek bevat algemene, toegepaste en faunistische informatie over 27 families Coleoptera uit Turkije (Cebionidae, Trixigidae, Eucnemidae, Elateridae, Lycidae, Lampyridae, Cantharidae, Lyctidae, Bostrychidae, Anobiidae, Ptinidae, Trogositidae, Cleridae, Dermestidae, Lymexyllidae, Nitidulidae, Rhyzophagidae, Byturidae, Cryptophagidae, Cucujidae, Silvanidae, Alleculidae, Mordellidae, Meloidae, Tenebrionidae, Bruchidae en Cerambycidae). Bij elke familie wordt een checklist van de in Turkije voorkomende soorten gegeven. Daaruit blijkt dat nogal wat soorten endemisch zijn voor dat land. Van de behandelde soorten worden gegevens over verspreiding, biotoop, biologie en mogelijke schade aan landbouwgewassen medegedeeld.

De tekst bevat vele tekeningen van adulten en in enkele gevallen ook van larven. Jammer genoeg is de tekst in het Turks wat een goede verspreiding van de kennis terzake sterk zal hinderen.

Willy De Prins

Inhoud:

De Prins, W.: <i>Scrobipalpa costella</i> , een nieuwe soort voor de Belgische fauna (Lepidoptera: Gelechiidae).....	125
Garrevoet, T. & Garrevoet, W.: <i>Synanthedon flaviventris</i> , een nieuwe soort voor de Belgische fauna (Lepidoptera: Sesiidae).....	153
Gielis, C.: <i>Stenoptilia coenei</i> sp. n. from Kyrgyzstan (Lepidoptera: Pterophoridae)	127
Poltavsky, A. N. & Artohin, K. S.: New and rare Macrolepidoptera of the Rostov-on-Don region in South Russia (Lepidoptera).....	131
Van de Weyer, G.: A new syrphid fly species of the <i>Paragus serratus</i> complex from Turkey (Diptera: Syrphidae)	149
Boekbesprekingen	130, 148, 155